

GEDRAGSCODE VOOR MINISTERS

NOVEMBER
2023

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
DOEL.....	5
JURIDISCH KADER.....	5
OPBOUW VAN DE CODE.....	6
ALGEMENE BEPALINGEN	6
DEEL A: DE KERNWAARDEN VAN BESTUURLIJKE INTEGRITEIT	7
DEEL B: DE GEDRAGSREGELS	9
1. NEVENFUNCTIES	9
2. VOORKOMING (SCHIJN) VAN BELANGENVERSTRENGELING	9
3. HANDELINGEN MET BETREKKING TOT (FINANCIËLE) ONDERNEMINGEN.....	10
4. INFORMATIE.....	10
5. HET AANNEMEN EN AANBIEDEN VAN GESCHENKEN, DIENSTEN EN UITNODIGINGEN	10
6. BESTUURLIJKE UITGAVEN EN DECLARATIES	12
7. GEBRUIK VOORZIENING VAN HET LAND	12
8. VOORZIENING DIENSTWAGEN	12
9. DIENSTREIZEN	13
10. ALCOHOL EN ANDERE VERDOVENDE MIDDELEN	14
11. PROFESSIONELE VERHOUDINGEN.....	14
12. UITVOERING EN HANDHAVING VAN DE GEDRAGSCODE	14

INLEIDING

Ministers dienen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal te stellen. De primaire focus is steeds het bevorderen van het algemene belang van het Land en van de burgers. Bij dit handelen moet bestuurlijke integriteit worden gewaarborgd.

Integer functionerende organen en functionarissen, en het waarborgen van het vertrouwen in het openbaar bestuur, zijn noodzakelijk voor het goed functioneren van onze democratische rechtsstaat. De integriteit van de individuele politieke ambtsdrager, waaronder die van ministers, blijkt uit de zorgvuldigheid die wordt betracht bij het uitvoeren van hun ambt. Zij dienen de verantwoordelijkheden te nemen die met het ambt gepaard gaan en dienen bereid te zijn om verantwoording af te leggen ten overstaande van collegaministers, de Staten en de burgers van Aruba.

Bij de aanvaarding van het ambt leggen ministers ten overstaan van de Gouverneur de volgende eed of verklaring en belofte af:

“ Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, in verband met het verkrijgen mijner benoeming als minister aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk; dat ik de Staatsregeling van Aruba steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Aruba naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (Dat verklaar en beloof ik)!”

Deze voorgeschreven eed of verklaring en belofte, waarvan de inhoud is vastgelegd in artikel II.8 van de Staatsregeling van Aruba, dient door de ministers steeds in acht te worden genomen voor een getrouwe vervulling van hun ambt.

Naast het vervullen van het ambt van minister, vervullen ministers ook een voorbeeldfunctie. Er wordt veel en vaak kritisch naar hen gekeken. Het is van belang dat ministers bewust zijn van hun positie en rol. Hun woorden en daden wegen zwaar en worden als normstellend beschouwd door burgers en overheids personeel. Daarbij geldt eveneens dat burgers in veel opzichten afhankelijk zijn van de overheid en derhalve deze moet kunnen vertrouwen. Voor het goed functioneren van het openbaar bestuur is het van belang en wordt van ministers verwacht dat zij zich integer gedragen en zich houden aan wet- en regelgeving en procedures. Ministers zullen steeds over hun handelen moeten reflecteren en hun handelen beoordelen.

De gedragscode moet worden gelezen tegen de achtergrond van de overkoepelende plicht van ministers om te voldoen aan de wet, en het waarborgen van de integriteit van het openbaar bestuur. De ministers zullen hun gedrag steeds toetsen aan de kernwaarden van bestuurlijke integriteit en gedragsregels die in deze gedragscode zijn opgenomen. Naast dit belastende karakter, behelst deze gedragscode ook een beschermend karakter, vanwege de aanwijzingen hoe door ministers om moet worden gegaan met risico's, druk van buitenaf en verleiding.

DOEL

Het doel van deze gedragscode is om de ministers houvast te bieden bij het nemen van beslissingen en het vormen van beleid. Door het vastleggen van deze kernwaarden en gedragsregels wordt het voor zowel de ministers als de burgers transparant aan welke gedragsregels de ministers zich dienen te houden. Deze gedragscode biedt handreikingen om tot juiste en verantwoordelijke beslissingen te komen.

JURIDISCH KADER

Er bestaat thans nog geen wettelijke verplichting om een gedragscode voor ministers vast te stellen. Deze eerste gedragscode vloeit voort uit het gezamenlijk verlangen van de ministers naar het bevorderen van de integriteit binnen de overheid en de zorg die hen op grond van de Staatsregeling van Aruba en de Landsverordening instelling ministeries 2022 is opgelegd als hoofd van een ministerie, en de wettelijke verplichtingen die op een minister berusten, waaronder die voortvloeiende uit de Landsverordening integriteit ministers, en de Landsverordening openbaarheid van bestuur. Het wordt echter wenselijk geacht en er wordt naar gestreefd om de verplichting voor het vaststellen van een gedragscode voor ministers wettelijk te verankeren. Anticiperend op die wettelijke verplichting wordt een gedragscode voor ministers ingevoerd.

Deze gedragscode dient als een aanvullend hulpmiddel voor de nadere invulling van de wettelijke regels en vervangt deze niet. Integer handelen is namelijk meer dan het naleven van deze code. Iedere minister is verantwoordelijk voor het nemen van correcte beslissingen en deze gedragscode dient als leidraad hierbij. Indien sprake is van een grijs gebied en er twijfel bestaat over wat de juiste beslissing is, zal met de minister-president en de minister van integriteit worden geraadpleegd.

De code bevat op zichzelf en in beginsel geen juridisch afdwingbare normen. De ministers binden zich thans vrijwillig aan deze gedragscode waardoor de naleving en toepassing ervan niet vrijblijvend is. Ministers kunnen worden aangesproken op de wijze waarop zij deze implementeren.

OPBOUW VAN DE CODE

Deze gedragscode bestaat uit twee onderdelen:

- A. de kernwaarden van bestuurlijke integriteit;
- B. de gedragsregels.

ALGEMENE BEPALINGEN

- Deze gedragscode geldt voor de ministers, tenzij uit een landsverordening of andere regelgeving anders blijkt.
- Indien de toepassing van deze code niet eenduidig is, vindt bespreking plaats door de ministerraad.
- Bij twijfel, vragen of gesignaleerde gedragslijnen en ontwikkelingen is de minister van integriteit, het eerste aanspreekpunt.
- De code is openbaar en voor eenieder toegankelijk via gobierno.aw.
- De ministers zijn door collegaministers en de Staten aanspreekbaar op de naleving van deze code.

DEEL A:

DE KERNWAARDEN VAN BESTUURLIJKE INTEGRITEIT

WAARDEN ZIJN 'CENTRALE MAATSTAVEN MET BEHULP WAARVAN MEN HET EIGEN GEDRAG EN DAT VAN ANDEREN BEOORDEELT'

- VAN DOORN EN LAMMERS, 1976

Het gaat om zaken die men collectief goed en juist vindt, die men graag wil, en waarnaar men streeft. Kernwaarden verschaffen houvast aan de mens; houding en gedrag worden erdoor bepaald.

In organisatieverband zijn het de waarden die het fundament vormen van keuzes die niet ter discussie staan. Het ethische kompas. Ze geven elke dag richting aan onze beslissingen. Aan de hand van kernwaarden kun je veel makkelijker strategische beslissingen nemen.

Ministers verbinden zich ertoe om de volgende waarden en ethische principes te handhaven:

DIENSTBAARHEID

Het handelen van ministers is altijd en volledig gericht op het algemeen belang en welzijn van het Land en de burgers. Een minister handelt derhalve niet voor enig persoonlijk gewin dan wel dat van familie, vrienden of politieke aanhangers (nepotisme).

INTEGRITEIT & EERLIJKHEID

Ministers voeren hun ambt naar eer en geweten uit. Zij handelen conform de wet- en regelgeving en vastgestelde procedures. Hierbij houden ministers de aanvaarde verantwoordelijkheid verbonden aan het ambt in acht. Indien regelgeving of een vastgestelde procedure een leemte bevat, maken ministers daar geen oneigenlijk gebruik van en handelen zij conform de geest en strekking van de regeling of procedure. Ook zetten ministers anderen niet toe tot het overtreden van regels. Ministers laten zich niet beïnvloeden op grond van financiële druk of oneigenlijke belangen.

BETROUWBAARHEID

Ministers houden zich aan afspraken en er kan op hen worden gerekend. Kennis en informatie waarover ministers uit hoofde van het ambt beschikken, wenden zij enkel aan voor het doel waarvoor deze zijn gegeven.

FUNCTIONALITEIT

Het handelen van ministers heeft een herkenbaar verband met de functie die een minister vervult in het bestuur. Een minister betracht hierbij de benodigde inzet en betrokkenheid. Bij benoeming wordt van ministers verwacht dat zij hun privéwerk, met uitzondering van werkzaamheden noodzakelijk voor het behoud van beroepstitels, niet voortzetten en zich volledig inzetten voor het regeringswerk.

ONAFHANKELIJKHEID

Ministers handelen onpartijdig, zonder vermenging van oneigenlijke belangen en vermijden ook iedere schijn van een dergelijke vermenging.

OPENHEID

Ministers handelen open, transparant en zijn verantwoordingsgezind. Zij zorgen ervoor dat een optimale verantwoording mogelijk is waardoor de controlerende organen het nodige inzicht hebben in het handelen van de ministers en de beweegredenen daarbij.

ZORGVULDIGHEID

Ministers betrachten de grootst mogelijke zorgvuldigheid bij het uitvoeren van hun taak en het besteden van publieke middelen. Ook bejegenen ministers alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect. Hierbij worden de belangen van alle betrokken partijen op correcte wijze afgewogen.

DEEL B:

DE GEDRAGSREGELS

1. NEVENFUNCTIES

- 1.1 Alvorens te worden beëdigd, dient de kandidaat-minister al zijn betaalde en onbetaalde functies, nevenfuncties en nevenactiviteiten neer te leggen ter vermijding van (de schijn van) belangenverstrengeling en om de volledige inzet in de functie te garanderen. Enkel nevenwerkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het behoud van beroepstitels worden in overleg met de minister-president toegelaten. De minister-president stelt de Staten onverwijld in kennis van dergelijke nevenwerkzaamheden.
- 1.2 De termen (neven-)functie en nevenactiviteit moeten daarbij breed worden opgevat. Hierbij moet ook worden gedacht aan bijvoorbeeld vrijwilligersfuncties in clubs of verenigingen, parttime hoogleraarschappen, redactiefuncties en lidmaatschappen van comités van aanbeveling. Het uitsluitend lid zijn van een vereniging, dus niet in een bestuursfunctie, en het verrichten van incidentele activiteiten zoals het geven van een gastcollege, zijn voor zover deze activiteiten niet tot belangenverstrengelingen leiden toegestaan.
- 1.3 Het “slapend” continueren van een functie door middel van een zogeheten nul-urencontract is niet toegestaan.
- 1.4 Ministers aanvaarden en verrichten geen nevenwerkzaamheden en gaan geen zakelijke belangen aan tijdens de ambtsperiode.

2. VOORKOMING (SCHIJN) VAN BELANGENVERSTRENGELING

- 2.1. Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomen ministers (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.2. Ministers van wie de onafhankelijke oordeelsvorming over een onderwerp in het geding kan zijn, nemen geen deelname aan het voorbereidingsproces, de vergaderingen, beraadslaging en de besluitvorming. Hiervan is in ieder geval sprake als het gaat over zakelijke belangen waarvan een minister afstand heeft gedaan in gevolge van artikel 11, eerste lid, van de Landsverordening integriteit ministers, of zakelijke belangen die zijn gezinsleden en zijn bloed- en aanverwanten tot en met de derde graad raken.
- 2.3. Ministers die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen hebben met een aanbieder van diensten of zaken aan het Land, onthouden zich van deelname aan de besluitvorming over desbetreffende opdracht.
- 2.4. Ministers nemen van een aanbieder van diensten aan het Land geen faciliteiten of diensten die hun onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kunnen beïnvloeden.

3. HANDELINGEN MET BETREKKING TOT (FINANCIËLE) ONDERNEMINGEN

- 3.1. Ministers dienen er rekening mee te houden dat hun handelingen en uitlatingen invloed kunnen hebben op het vertrouwen in (financiële) ondernemingen.
- 3.2. Het is ministers niet toegestaan om te handelen in effecten van ondernemingen.
- 3.3. Ministers kunnen beschikken over voorkennis betreffende een concrete (financiële) onderneming. Ministers dienen hierbij geheimhouding in acht te nemen.
- 3.4. Ministers dienen zorgvuldigheid te betrachten met het doen van uitlatingen over financiële instellingen. Uitlatingen over de (financiële) gesteldheid van een financiële instelling dienen te zijn overlegd met de minister van financiën. Ministers dienen zich ervan bewust te zijn dat hun handelen met betrekking tot een bepaalde financiële instelling nauwlettend zal worden gevolgd, en dat dit handelen een impact kan hebben op het vertrouwen dat het publiek heeft in deze instelling.

4. INFORMATIE

- 4.1. Ministers dienen transparant te zijn tegenover het publiek en de Staten. Ministers openbaren uit eigen beweging informatie over het beleid, de voorbereiding en uitvoering daaronder inbegrepen, zodra dat in het belang is van een goed en democratisch bestuur.
- 4.2. Ministers gaan zorgvuldig en correct om met informatie waarover zij uit hoofde van hun ambt beschikken.
- 4.3. Ministers verspreiden geen geheime of vertrouwelijke informatie en zorgen ervoor dat zowel fysieke als digitale stukken met vertrouwelijke of gevoelige gegevens veilig worden opgeborgen.
- 4.4. Ministers houden geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie conform artikel 8 van de Landsverordening openbaarheid van bestuur achterwege blijft.
- 4.5. Ministers maken niet te eigen bate of ten bate van haar of zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van informatie die verkregen is in de uitoefening van het ambt.

5. HET AANNEMEN EN AANBIEDEN VAN GESCHENKEN, DIENSTEN EN UITNODIGINGEN

- 5.1. Ministers dienen te allen tijde terughoudend te zijn bij het aannemen en aanbieden van geschenken.
- 5.2. Geschenken die ministers in functie of de partner van de minister als zodanig ontvangen van derden, ongeacht waar deze zijn ontvangen dan wel overhandigd, worden aangemerkt als regeringsgeschenken ten behoeve van het Land.
- 5.3. Deze geschenken worden tijdig geregistreerd in de daartoe bestemde geschenkenregister dat voor een ieder toegankelijk is.
- 5.4. De ministerraad beslist over de tijdelijke en uiteindelijke bestemming van geschenken.
- 5.5. De registratie van het geschenk dient uiterlijk één week na ontvangst te geschieden door of namens de betrokken minister. Indien het geschenk ontvangen is terwijl de

GEDRAGSCODE

minister uitlandig is, dient de registratie uiterlijk één week na terugkomst te geschieden.

- 5.6. Geschenken worden bij twijfel over de veiligheid daarvan door de secretaris van de ministerraad ter controle voorgelegd aan een daartoe geschikte instantie.
- 5.7. Geschenken in de vorm van diensten, geld, papieren die geld vertegenwoordigen, en geschenken die worden gegeven met de kennelijke bedoeling om een politieke gunst, contract of dienstverlening te verkrijgen, worden niet aanvaard.
- 5.8. Geschenken in de vorm van excursies en werkbezoeken op uitnodiging en rekening van derden worden alleen geaccepteerd wanneer deze functioneel zijn en in het belang van het Land plaatsvinden.
- 5.9. Eet- of drinkbare geschenken dienen om veiligheidsredenen en gezien het risico van manipulatie extra kritisch bekeken te worden.
- 5.10. Geschenken van vergankelijke aard kunnen op een geobjectiveerde wijze om niet aan goede doelen of medewerkers ter beschikking worden gesteld.
- 5.11. Geschenken van eenzelfde schenker die tezamen gedurende een kalenderjaar een waarde van maximaal Afl. 250,- vertegenwoordigen kunnen worden behouden door de ontvanger.
- 5.12. Geschenken kunnen tijdelijk tentoon worden gesteld in de ruimtes van de ministeries, bijvoorbeeld op het kantoor van de minister.
- 5.13. De registratie van geschenken wordt aan het einde van de ambtstermijn afgesloten door de definitieve bestemming te registreren in het geschenkenregister. Deze bestemming dient ten goede van het Land te zijn.
- 5.14. Uitnodigingen voor excursies of evenementen voor rekening van anderen dan het Land worden door ministers ter bespreking voorgelegd aan de ministerraad alvorens deze eventueel aanvaard worden.
- 5.15. Een minister maakt elke excursie of evenement die de minister op uitnodiging heeft aanvaard binnen een week nadat de excursie of het evenement heeft plaatsgevonden openbaar. Daarbij wordt ook gemeld voor wiens rekening deze kosten zijn genomen.
- 5.16. Aanbiedingen voor privéwerkzaamheden of kortingen op privégoederen worden niet geaccepteerd.

6. BESTUURLIJKE UITGAVEN EN DECLARATIES

- 6.1. Bestuurlijke uitgaven worden op verantwoorde wijze actief en in ieder geval jaarlijks openbaar gemaakt door of namens de ministers.
- 6.2. Ministers declareren gemaakte kosten alleen als de factuur en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond. Ministers zijn terughoudend bij het in rekening brengen van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden.
- 6.3. Ter bepaling van de functionaliteit van bestuurlijke uitgaven worden de volgende criteria gehanteerd:
 - met de uitgave is het belang van het Land gediend;
 - de uitgave vloeit voort uit de functie.
- 6.4. Ministers declareren geen kosten die al op andere wijze worden vergoed.
- 6.5. Gemaakte kosten worden binnen een maand gedeclareerd en worden afgewikkeld conform een daartoe vastgestelde procedure.
- 6.6. In geval van twijfel omtrent een declaratie of over het correct afhandelen van een transactie door of namens een minister, wordt deze voorgelegd aan de ministerraad.
- 6.7. Kosten worden niet op een zodanige wijze afgehandeld dat het een minister persoonlijk voordeel oplevert. Denk hierbij in ieder geval aan spaar- en puntenprogramma's bij creditcardtransacties, winkels en vliegreizen.

7. GEBRUIK VOORZIENING VAN HET LAND

- 7.1. Als het belang van het Land daarmee gediend wordt, kan een minister conform wet- en regelgeving ten koste van het Land worden voorzien van vergoedingen, voorzieningen en andere verstrekkingen.
- 7.2. Het gebruik van vergoedingen, voorzieningen en andere verstrekkingen wordt centraal geregistreerd bij de secretaris van de ministerraad in een daartoe bestemd register.
- 7.3. Voorzieningen en verstrekkingen worden in beginsel in bruikleen ter beschikking gesteld.
- 7.4. Het gebruik van eigendommen of voorzieningen (ten behoeve) van het Land voor privédoeleinden is niet toegestaan, uitgezonderd gevallen waarbij dit om redenen van doelmatigheid noodzakelijk is.
- 7.5. Ministers richten de financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een nauwkeurig beeld is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven.

8. VOORZIENING DIENSTWAGEN

- 8.1. Het Land kan aan het begin van de ambtsperiode voor de uitoefening van het ambt aan ministers een dienstwagen ter beschikking stellen.
- 8.2. De dienstwagen dient veilig te zijn, representatief en qua kosten binnen maatschappelijk aanvaardbare normen voor een minister.
- 8.3. De terbeschikkingstelling eindigt in ieder geval aan het eind van de ambtsperiode. Overname van een dienstauto door een (ex-)minister, of het bevoordelen van anderen middels een overname, is niet toegestaan.

9. DIENSTREIZEN

- 9.1. Een dienstreis naar het buitenland, waaronder een werkbezoek op kosten van derden, vereist voorafgaande instemming van de ministerraad hieromtrent en omtrent de duur van de reis en de meereizende delegatie. Het belang van het Land voor de dienstreis is doorslaggevend voor de besluitvorming.
- 9.2. De minister verschaft informatie over het doel, de bestemming en de duur van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van de delegatie en de geraamde kosten.
- 9.3. Indien sprake is van uitnodigingen voor een buitenlandse reis of werkbezoek op kosten van derden wordt het risico van belangenverstremgeling getoetst door de ministerraad. Het belang van het Land voor de dienstreis is doorslaggevend voor de besluitvorming.
- 9.4. Een minister doet verslag van elke buitenlandse dienstreis conform de daarvoor geldende regels en richtlijnen. Het verslag wordt openbaar gemaakt voor zover openbaarmaking zich niet verzet tegen de eenheid van de regering of de veiligheid van het Land.
- 9.5. Het meereizen van een partner van een minister op kosten van het Land geschiedt enkel indien de partner uitdrukkelijk wordt uitgenodigd door de ontvangende partij en het belang van het Land daarmee gediend is.
- 9.6. Indien een buitenlandse dienstreis voor privédoeleinden wordt verlengd, komen de extra reis- en verblijfkosten volledig voor rekening van de minister als privépersoon. Het aantal dagen van de verlenging wordt vermeld in het dienstreisverslag.
- 9.7. De aan de buitenlandse dienstreis verbonden reis- en teerkosten, te weten maaltijden, logies en andere kleine uitgaven, worden bekostigd conform de geldende regelingen.
- 9.8. Het voornemen tot een buitenlandse dienstreis dient te worden medegedeeld aan de minister-president, met het oog op het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de reisagenda's van ministers.

10. ALCOHOL EN ANDERE VERDOVENDE MIDDELEN

- 10.1. Ministers maken geen gebruik van verboden verdovende middelen en houden deze niet in hun bezit.
- 10.2. Ministers consumeren gedurende werktijden geen alcohol.
- 10.3. Buiten werktijden consumeren ministers alcohol enkel met mate. Openbare dronkenschap wordt te allen tijde vermeden.

11. PROFESSIONELE VERHOUDINGEN

- 11.1. Ministers zijn respectvol, zorgvuldig, open en betrouwbaar in de omgang met collega-ministers en hebben transparante werkrelaties met de Staten.
- 11.2. Ministers verschaffen elkaar ter bevordering van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid alle nodige informatie over hun ministerie en het voorgenomen en gevoerde beleid.
- 11.3. Ministers dragen bij de uitoefening van hun taak als hoofd van een ministerie zorg voor het verlenen van medewerking aan, en het bijstaan van andere ministeries bij de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van beleid dat de aangelegenheden van zowel de eigen als andere ministeries betreft, alsook de coördinering en afstemming met andere ministers bij de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van zijn beleid.
- 11.4. Ministers bejegenen de ambtelijke organisatie respectvol, zorgvuldig, open en betrouwbaar. Zij hebben transparante werkrelaties en respecteren de professionaliteit van de overheidsmedewerkers.
- 11.5. Ministers gedragen zich als goede werkgevers ten overstaan van de overheidsmedewerkers.

12. UITVOERING EN HANDHAVING VAN DE GEDRAGSCODE

- 12.1. De ministerraad is verantwoordelijk voor de inhoud van de gedragscode en bevordert de eenduidige interpretatie en uitvoering daarvan.
- 12.2. Indien sprake is van leemtes dan wel onduidelijkheden in de gedragscode worden deze besproken door de ministerraad.
- 12.3. Alvorens aanvullingen en wijzigingen worden gemaakt in de gedragscode, dient hierover door de ministerraad te worden ingestemd waarna deze openbaar worden gemaakt.
- 12.4. Onverminderd de voor iedere minister geldende plicht aangifte te doen van strafbare feiten die bestaan in of gepaard gaan met schending van de ambtsplicht of onrechtmatige toepassing van bevoegdheden, spreken ministers elkaar aan op het gedrag in het kader van de gedragscode.
- 12.5. De minister, belast met integriteit, stelt de gedragscode en de naleving ervan in ieder geval twee keer per jaar in de ministerraad aan de orde.

